

Posudek diplomové práce

Diplomantka: Karin Rakašová

Název práce: **Právní úprava vzniku a vývoje Sboru národní bezpečnosti v Československu v letech 1948–1989**

Konzultantka: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Diplomová práce studentky 5. ročníku magisterského studia Fakulty právnické ZČU v Plzni Karin Rakašové se zařadila mezi skupinu diplomových prací, které se věnují období od roku 1948 až do roku 1989, tedy let ohraničených únorovými událostmi roku 1948 a pádem komunistického režimu v roce 1989.

Autorka diplomové práce předkládá čtenáři pojednání o vzniku a vývoji a zániku bezpečnostní složky státního aparátu, kterou zkoumá a hodnotí z hlediska právních forem i obsahu tématu z různých pohledů právní vědy, resp. obecné teorie státu a práva a dalších právních disciplín. Lze tedy očekávat, že práce přiblíží náročné otázky legitimacy, ústavnosti, vztahů podřízenosti atd. Jejich pochopení usnadní výklad právněhistorickou metodou. Je zde důležité, že autorka musí ovládat recentní obecné i právní dějiny našeho státu ve 20. století. Jejich všeobecný přehled se předpokládá u běžné čtenářské veřejnosti. Té porozumění výkladu odborných dílčích otázek usnadní doplňující odkazy na obecně více či méně známé situace a události ve vymezeném období.

Politický vývoj ve 40. letech až 80. let minulého století, změny mocenského uspořádání a tehdejší klíčové události pomohou vysvětlit právní opatření, kterými se práce má podle názvu zabývat. Široce vymezené téma „z pohledu práva“ autorka ovšem nemůže v rámci jedné diplomové práce zcela vyčerpat.

Předložená diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do sedmi kapitol.

Autorka nezbytně musela alespoň krátce v kapitole první připomenout osvobození ČSR, aby tak vysvětlila politickou situaci doby, kdy vznikl Sbor národní bezpečnosti. Nenalézám v ní však výslovně jmenované a dostatečně podrobně vysvětlené právní normy zakládající vznik SNB. Další kapitola práce vychází ze „dobové“ legislativy, autorka se zmiňuje o hlavních organizačních složkách budovaného SNB.

Následující kapitoly, třetí, čtvrtá a pátá, jsou vždy věnovány analýze právní úpravy Sboru národní bezpečnosti sledovaného období nejdříve v rovině obecné a poté následuje podrobný rozbor zákona, a to v první podkapitole zákonů pro dané období. Obsaženy jsou i rozbor vybraných prováděcích právních předpisů, derogace zákona a popřípadě velmi vhodně vybraná judikatura nebo jednotlivé záznamy z činnosti SNB. U výše uvedených zákonů oceňuji autorčin rozsáhlejší komentovaný rozbor znění návrhu zákonů. Zde možná mohla více využít archivního fondu Národního shromáždění.

Kapitola šestá je zaměřena na důvody zániku Sboru národní bezpečnosti a samotný zánik, který probíhal postupně. Závěrečná kapitola sedmá stručně čtenáři představuje dnešní právní úpravu Policie ČR a obecní policie, a to z důvodu komparace s dnešním stavem.

Diplomantka v posuzovaném spise dokázala splnit stanovené studijní požadavky, z řady pasáží jeho textu vyplývá, že má předpoklady a zkušenosti k dalšímu právněhistorickému bádání i uplatňování svých studijních výsledků v praxi.

Závěr práce obsahuje autorčino shrnutí, dále je v práci uvedeno anglické resumé.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autorka dodržela normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpala z dostupných pramenů a literatury, zejména domácí provenience, uvedla poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Jen menší výtky, co se týká zarovnání textu, které je nedostačující.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Karin Rakašové k obhajobě a navrhuji klasifikační stupeň výborně.

Námět na obhajobu:

Hlavní právní odlišnosti zákonů o národní bezpečnosti z roku 1947 a z roku 1948 - zák. č. 149/1947 Sb. a zák. č. 286/1948 Sb.

V Plzni 11.4.2022

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.